

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Кафедра тэорыі літаратуры

БАСАЛЫГА
Лізавета Сяргееўна

ТРОПКА Ў ЗБОРНІКУ ЯЎГЕНІ ЯНІШЧЫЦ «КАЛІНА ЗІМЫ»

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
доктар філалагічных навук,
прафесар Т.І. Шамякіна

Дапушчана да абароны
«__» _____ 2017 г.
Заг. кафедры тэорыі літаратуры
доктар філалагічных навук,
прафесар Т.І. Шамякіна

Мінск, 2017

РЭФЕРАТ

БАСАЛЫГА ЛІЗАВЕТА СЯРГЕЕЎНА

Ключавыя словы: ТРОП, ПАРАЎНАННЕ, ЭПІТЭТ, МЕТАФАРА, МОЎНА-ВЯЎЛЕНЧЫЯ СРОДКІ, ВОБРАЗНАСЦЬ, СЕМАНТЫКА, ГРАМАТЫЧНАЕ ВЫРАЖЭННЕ, ПАЭТЫЧНЫ ТЭКСТ.

Актуальнасць даследавання заключаецца ў патрэбе асэнсавання моўна-выяўленчых сродкаў выяўлення ў творах Яўгеніі Янішчыц. У навуковых распрацоўках па творчасці Я. Янішчыц пакуль не існуе цэласнай працы па тропях як сродках мастацкай выразнасці.

Крыніцай даследавання з’яўляецца зборнік «Каліна зімы» Я. Янішчыц.

Аб’ектам даследавання з’яўляецца мастацкі паэтычны тэкст.

Прадмет даследавання – моўна-выяўленчыя сродкі – параўнанні, эпітэты і метафары.

Факталагічную базу даследавання складаюць 157 параўнанняў, 105 эпітэтаў і 143 метафары, выяўленых у паэтычным зборніку Я. Янішчыц «Каліна зімы».

Мэта дыпломнай работы – аналіз паэтыкі Я. Янішчыц з пункту гледжання ўжывання ёю тропікі ў лепшым зборніку вершаў «Каліна зімы» (1987).

У працэсе даследавання ставіліся і вырашаліся наступныя **задачы**:

1. Выявіць і скласці корпус моўна-выяўленчых сродкаў, якія дазваляюць стварыць уяўленне аб моўнай карціне свету беларуса, на аснове суцэльнай выбаркі фактычнага матэрыялу;

2. Сістэматызаваць і класіфікаваць моўна-выяўленчыя сродкі па відах граматычнага выражэння.

3. Выявіць структурна-семантычныя асаблівасці моўна-выяўленчых сродкаў.

4. Вызначыць функцыянальны патэнцыял моўна-выяўленчых сродкаў і іх сэнсавую нагрузку ў паэтычным тэксце.

Падчас даследавання былі выкарыстаны апісальны і аналітычны **метады**, параўнальны і статыстычны аналіз.

Праца складаецца з уводзінаў, з чатырох глаў асноўнай часткі, якія падзяляюцца на раздзелы, заключэння, бібліяграфічнага спіса і дадаткаў.

Агульны аб’ём дыпломнай работы складае 82 старонак.

Практычная значнасць дыпломнай работы: матэрыялы даследавання могуць быць выкарыстаны для далейшага вивучэння тропікі ў творчасці.

РЕФЕРАТ

БАСАЛЫГА ЕЛИЗАВЕТА СЕРГЕЕВНА

Ключевые слова: ТРОП, СРАВНЕНИЕ, ЭПИТЕТЫ, МЕТАФОРЫ, ЯЗЫКОВЫЕ СРЕДСТВА ВЫРАЗИТЕЛЬНОСТИ, ОБРАЗНОСТЬ, СЕМАНТИКА, ГРАММАТИЧЕСКОЕ ВЫРАЖЕНИЕ, ПОЭТИЧЕСКИЙ ТЕКСТ.

Актуальность исследования заключается в необходимости осмысления языковых средств выразительности в произведениях Евгении Янищиц. В научных разработках по творчеству Е. Янищиц пока не существует целостной работы по тропам как средствам художественной выразительности.

Источник исследования – сборник «Калина зимы» Е. Янищиц.

Объектом исследования является художественный поэтический текст.

Предмет исследования – языковые средства выразительности – сравнения, эпитеты и метафоры.

Фактологическую базу исследования составляет 157 сравнений, 105 эпитетов и 143 метафоры, выявленных в поэтическом сборнике Е. Янищиц «Калина зимы».

Цель дипломной работы – анализ поэтики Е. Янищиц с точки зрения применения ею тропики в лучшем сборнике стихов «Калина зимы» (1987).

В процессе исследования ставились и решались следующие **задачи**:

1. Выявить и составить корпус языковых средств выразительности, позволяющих создать представление о языковой картине мира белоруса, на основе сплошной выборки фактического материала;

2. Систематизировать и классифицировать языковые средства выразительности по видам грамматического выражения.

3. Выявить структурно-семантические особенности языковых средств выразительности.

4. Определить функциональный потенциал языковых средств выразительности и их смысловую нагрузку в поэтическом тексте.

Во время исследования были использованы описательный и аналитический **методы**, сравнительный и статистический анализ.

Работа состоит из введения, четырех глав основной части, которые делятся на разделы, заключения, библиографического списка и приложений.

Общий объем дипломной работы составляет 82 страниц.

Практическая значимость дипломной работы: материалы исследования могут быть использованы для дальнейшего изучения тропики в творчестве Евгении Янищиц на материале ее сборников при написании исследовательских работ по белорусской литературе в вузах, на уроках белорусской литературы в школах.

SUMMARY

LIZAVETA BASALYGA

Keywords: TROP, COMPARISON, EPITHETS, METAPHORS, DESCRIPTIVE AND EXPRESSIVE TOOLS, IMAGE, SEMANTICS, GRAMMATIC EXPRESSION, POETIC TEXT.

The relevance of the research lies in the need to comprehend the expressive tools in Eugenia Yanishchits' works. In the scientific research of E. Yanishchits' artworks, there is no complete investigation on the tropes as tools of artistic expression.

The source for the research is «Kalina zimy» collected poems by E. Yanishchits.

The object of research is an artistic poetic text.

The subject of the research is graphic expressive tools – comparisons, epithets and metaphors.

The factual base of the study consists of 157 comparisons, 105 epithets and 143 metaphors, discovered in the poetic collection of E. Yanishchits «Kalina zimy».

The purpose of this thesis is analysis of E. Yanishchits' poetry by the means of her usage of the tropes in the best collection of poems «Kalina zimy» (1987).

In the process of research, the following tasks were set and solved:

1. To identify and compose a corpus of expressive tools, allowing to create an idea of the linguistic picture of the world of Belarus, on the basis of a continuous samples of factual material;
2. To systematize and classify expressive tools by types of grammatical expression.
3. To identify the structural and semantic features of expressive tools.
4. To determine the functional potentiality of expressive tools and their meaning in the poetic text.

During the study, descriptive and analytical **methods** were used, as well as comparative and statistical analysis.

The work consists of an introduction, four chapters of the main part, which are divided into sections, a conclusion, and a bibliographic list and applications.

The total amount of the thesis is 82 pages.

Practical significance of the thesis: research materials can be used to further study the tropes in Yevgenia Yanishchits' works on the material of her collections, when writing research papers on Belarusian literature in universities, and in Belarusian literature classes in schools.